

Talouden tasapainottamisohjelma 2023 - 2026

KH 25.09.2023 § 153

Tuusniemen kunnan käyttötalouden epätasapaino on vaatinut viimeisen kymmenen vuoden aikana talouden tasapainottamisohjelmien laatimisia kunnan talouden tasapainottamiseksi. Viimeisin talouden tasapainottamisohjelma oli laadittu Perlacon Oy:n tuella vuosille 2019 – 2022. Sitä on noudatettu soveltuvin osin myös vuonna 2023.

Aikaisemmin laadittuja kunnan talouden tasapainottamisohjelmia on noudatettu vuosittain valtuustoseminaareissa linjatulla tavalla ja ne ovat kokonaisuutena taloudellisten vaikutusten näkökulmasta ajatellen toteutuneet kohtalaisesti. Aikaisemmin keskeisenä ongelmana on ollut talouden tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta tapahtunut sote-kustannusten hallitsematon kasvu. Nykyisin keskeisen talouden haasteen muodostaa vahvasti negatiivinen peruspalvelujen valtionosuus. Tämän kattaminen syö käytännössä kokonaan kaikki muut valtionosuustilityksissä kunnalle tilitettävät erät, lukuun ottamatta kotikuntakorvausta. Kunnan talouden epätasapainon kehittymistä voi kuvata myös siten, että vuosien varrella kunnan talouden menopuolen ongelma on muuttunut tulopuolen ongelmaksi.

Ottaen huomioon jo aikaisemmin toteutetut pysyvät kunnan talouden menosopeutukset, sekä talouden epätasapainon suuruusluokan, ei kunnan taloutta voida saada tasapainoon pelkillä menosopeutuksilla. Tasapainotustyö vaatii myös vahvaa kunnan tulopohjan vahvistamista. Tässäkin on omat käytännön rajoitteensa, kuten jo valmiiksi korkea kunnan tuloveroprosentti.

Kunnan talouden tasapainottamisohjelmaan 2023 – 2026 on otettu mukaan uusien toimenpiteiden lisäksi aikaisemmista tasapainottamisohjelmasta toteutumatta jääneitä tai vain osittain toteutuneita toimenpiteitä. Lähtökohtaisesti ohjelmassa olevien toimenpiteiden toteuttamisella on pysyviä talousvaikutuksia. Tähän poikkeuksen muodostaa kunnan tarpeettoman, tuottamattoman omaisuuden myynti, kuten tyhjilleen jääneiden yksittäisten asunto-osakkeiden myynti, jossa kauppahinta on luonteeltaan kertaluonteista tuloa. Myyntiin liittyy myös tasetappion riski. Ainakaan tässä vaiheessa ei ole perusteltua laajentaa kunnan omaisuuden myyntiä tuloa tuottaviin kohteisiin, kuten sähköyhtiön osakkeisiin tai kunnan talousmetsiin.

Kunnan talouden tasapainottamisohjelman 2023 – 2026 loppusumma on 942.000 euroa, josta kertaluonteisten erien osuus on 100.000 euroa. Kulloisistakin tasapainottamisohjelman toteutustoimista tehdään niiden toteutusvaiheessa asianmukaiset päätökset kunnan hallintosäännössä määrätyn toimivallan puitteissa.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7209047

Kj:n päätösehdotus Kunnanhallitus esittää liitteenä olevan talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2023 – 2026 valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

KV 06.11.2023 § 60
169/02.02.00/2023

Käsittely Eevariitta Jäntti esitti, että tasapainottamisohjelmassa on lisäksi otettava huomioon kuntastrategian tarkastelu, jolloin

- tuloveroprosentin nostamiseen suhtaudutaan erittäin kriittisesti.
- hallinnon rakenteissa lisätään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä naapurikuntien kanssa.
- myös kunnan vähätuottoista omaisuutta voidaan myydä.

Heimo Räsänen ja Tenho Holopainen kannattivat Eevariitta Jäntin esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana on tehty kannatettu muutosesitys, asiasta täytyy äänestää. Puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, jossa kunnanhallituksen esitystä kannattavat äänestävät "jaa" ja Eevariitta Jäntin esitystä kannattavat äänestävät "ei". Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksessä annettiin 5 jaa -ääntä ja 12 ei -ääntä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä. Puheenjohtaja totesi, että Eevariitta Jäntin esitys tuli valtuuston päätökseksi.

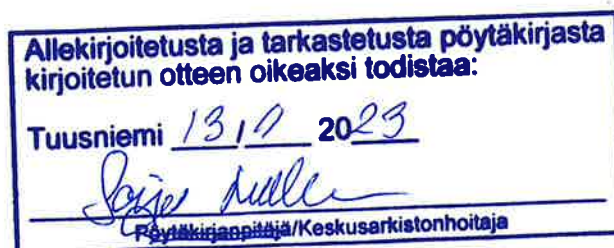
Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2023 – 2026. Ohjelmassa on lisäksi otettava huomioon kuntastrategian tarkastelu, jolloin

- tuloveroprosentin nostamiseen suhtaudutaan erittäin kriittisesti.
- hallinnon rakenteissa lisätään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä naapurikuntien kanssa.
- myös kunnan vähätuottoista omaisuutta voidaan myydä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän pykälän käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 17:26-17:31.

Liitteet

Liite5 Sopeuttamisen keinot ja toimenpiteet 2023 - 2026
Liite6 Läsnäolo- ja äänestyslista 6.11.2023

A42 PV

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 51, § 52, § 54, § 55, § 60, § 63, § 64, § 65, § 66

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

LUZ 5 1121

TUUSNIEMEN KUNTA , TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMA VUOSILLE 2023 - 2026

Keinot ja toimenpiteet, vaikutukset 1 000 euroina (pysyvä muutos)

v. 2023 v. 2024 v. 2025 v. 2026 Huomioitavaa

Asiakasmaksut ja taksat käydään koko kunnan osalta hallintokunnittain läpi ja tehdään riittävät tarkistukset lisätulojen saamiseksi

5 5 5 5

Sopimukset ja laskutusperusteet läpikäydään (siltä osin kun ei ole jo läpikäyty)

5

Vakuutusten kilpailutus tehdään vuonna 2024 ja taso arvioidaan uudelleen

10

Yleishallinnosta vähenee puoli vakanssia (-0,5 htv)

2

10

12

Kiinteistöveroselvitystä jatketaan

10

10

10

10

Yleisen kiinteistöveroprosentin nosto (1,15 -> 1,3 %), lakisääteinen

35

Kunnan tuloveroprosentin pyöristys ylöspäin (9,36 -> 9,40)

8

Kunnan tuloveroprosentin nosto (9,40 -> 10,50)

390

Kiinteistöveroprosenttien nosto

100

Työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen työllisyyden ESR-hankkeen avulla

60

Jatketaan vaiheittaista siirtymistä energiatehokkaisiin katuvalaisimiin

60

Toiminnassa optimoidaan tilojen käyttö, tarpeettomasta irtaimistosta luovutaan

10

10

Tyhjillään olevista asunto-osakehuoneistoista luovutaan

5

Energiatehokkuutta parannetaan kiinteistöissä

50

Kassavaikutus

Vesi- ja jätevesimaksut pidetään ajantasalla ja otetaan huomioon investointikustannukset

10

10

Sivistystoimen virkarakenne ajantasaistetaan

3

3

3

Tytärtyöt

10

10

Tytärtyötiöiden toiminta on taloudellisesti kannattavaa

Osakkuusyhtiöt

Tuusniemen Aluelämpö Oy: Tulos voitollinen ja osakepääomalle jaetaan kohtuullinen tuotto

8 8

Toimenpiteet yhteensä tuhansina euroina per vuosi

Toimenpiteet yhteensä tuhansina euroina v 2023 - 2026

17	211	568	146
			942